

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ [คำ]

ภาคปฏิบัติเป็นภาครื้อถอนกิเลส

เหนื่อย ไม่อยากพูดอยากทำอะไรเลย มีแต่เทศน์ พิสูจน์ะ เทศน์จบลงแล้วเหนื่อย ไม่อยากลืมหืมตา ไปที่ไหนเขาจะว่าจงหองฟองตัวแหละ ไม่ทักไม่มองใครเลย ไปเฉย เขาจะว่า อีตานี้จงหองเหลือเกิน ว่าก็ช่าง เราไม่ได้จงหองนี่ เขาว่าต่างหาก มันไม่อยาก ทัก อยากดูอะไรเลยนะ เฉยไปเลย พุดทางนั้นพุดทางนี้ยุ่งตลอด ไปแบบหมาปล่อยทำ เฉยไปเลย มันเหนื่อยมันเพลีย ไป ๕ คีน โหยไม่ใช่เล่น

มาคราวนี้ทองคำเราได้ ๔๕ กิโล ๕๑ บาท ๒ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๑๕,๘๘๙

เทศน์สุดท้ายนี้ก็ ๑ ชั่วโมง ๖ นาที แล้วมีดุเดือดอยู่บ้างนะ มีเข้มข้นอยู่บ้าง ถ้ามีเข้มข้นดุเดือดลมมันก็แรง ถ้าธรรมดามันก็ได้ไม่นาน ถ้ามีดุเดือดลมต้องใช้แรงแล้วก็สะท้อน ๆ เหนื่อย แต่ดีอย่างหนึ่งที่โรคหัวใจไม่ค่อยแสดง สงบดีอยู่ เจียบ ๆ แสดงเมื่อไรพอรู้สึก ปีบต้องหยุดทันที ฝืนไม่ได้นะโรคนี้ รุนแรง เพราะการเทศน์เราก็ไม่เทศน์ดุเดือดเข้มข้นอะไรนัก เทศน์ฆราวาสกับเทศน์สอนพระมันต่างกัน เทศน์สอนพระหมายถึงพระปฏิบัติ พระปฏิบัติเอาจริงเอาจัง ธรรมจะเป็นธรรมะแหละแหละใส่กัน เข้ากันไม่ได้ มันวิ่งถึงกันทันทีแหละ ถ้าเป็นพระปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องจิตตภาวนานี้มันจะเข้าถึงกัน มันออกרבกัน ยิ่งธรรมะสูงเท่าไรยิ่งฟุ้ง ๆ ไปเลย มันเป็นอย่างนั้นจะให้เข้าใจ

ท่านทั้งหลายฟังเอาซิ ธรรมพระพุทธเจ้าเป็นยังไง เรียนเราก็เรียนมา เขาเป็นมหา เราก็เป็นมหา กับเขา ถ้าเขาพลิกสลับเปลี่ยนใหม่เป็นหมา เราก็เป็นหมากับเขา เทศน์อย่างนั้นมันไม่ได้มีอะไรนะ ธรรมดาเหมือนอ่านตำราไปนี่ มันไม่มีแหละเรื่องรุนแรงรุนแรง ไม่มี บังคับให้มีก็ไม่ได้ ลูบ ๆ คลำ ๆ ไปอย่างนั้น เทศน์ตามตำราที่เราเรียนมา มันก็ลูบ ๆ คลำ ๆ ของมันไป เพราะเราจำได้ แต่ความจริงมียังไงนั้นซิ ความจริงเป็นยังไง ความจำเป็นอย่างนี้ แล้วความจริงเป็นยังไง นั่นความจำ จำมาได้แบบนี้ก็พูดไปได้เรื่อย ๆ ความจริงเป็นยังไงมันไม่รู้

ถ้าเป็นภาคปฏิบัติ ความจริงเป็นยังไงมันออกพร้อมกันไปเลย นั่น ก็มันรู้จริง ๆ ไม่งั้นพระพุทธเจ้าสอนโลกได้ทั้งสามโลกเทรอ เทวดา อินทร์ พรหม ลงมาทามนุษย์มนา สอนขนาดไหน พร้อมอยู่ทุกอย่าง เต็มหมดแล้ว นี่หมายถึงพระพุทธเจ้า ภูมิของศาสดากับภูมิ

ของสาวกต่างกัน เหมือนอย่างว่าท้องใหญ่ ท้องเล็ก ภูมิของศาสตาก็ท้องใหญ่ บรรจุได้มาก ธรรมกว้างขวางลึกซึ้งเข้าไป ภูมิของหนูท้องเล็ก ท้องหนูมันก็เต็มพุงของมัน มันก็ออกเต็มเหยียดของมัน แน่เป็นอย่างนั้นภาคปฏิบัติ

ภาคปฏิบัติเป็นภาคหรือถอนกิเลสจริง ๆ ภาคปริยัตินี้ถ้าไม่เรียนเพื่อปฏิบัติ มันก็เป็นภาคส่งเสริมกิเลสไปในตัว หนักขึ้นเรื่อย ๆ มันไม่ใช่เป็นภาคถอนกิเลสนะ เรียนมาได้จบชั้นนั้นชั้นนี้ ผยองพองตนว่าตัวรู้หลักนักปราชญ์ฉลาดแหลมคม เอาแต่ความสำคัญมาพูดเฉย ๆ กิเลสไม่ได้ถลอกปอกเปิกออกแม้ตัวเดียว นั้น เรียนสูงเท่าไรความสำคัญยิ่งเพิ่มขึ้น ความสำคัญอันนี้เป็นเรื่องของกิเลส เสริมกิเลสขึ้นตลอด มันต่างกันอย่างนี้นะ ถ้าเราไม่ได้เรียน เขาตำเราจนกระทั่งถึงโคตรถึงแซ่ นี้เราเรียนมานี้ เรียนมาอย่างไร เป็นอย่างไร จำยังงี้ มันก็ประจักษ์อยู่ในการเรียนการจำของตัวเอง

เวลาปฏิบัติเราก็ไม่เคยคาดเคยคิดว่าจะรู้อย่างไร เห็นอย่างไร จับแต่หลักใหญ่ที่ท่านสอนเอาไว้ นั่น ไม่ปล่อยวาง หลักนั้นเป็นหลักที่จะเกิดผล เราทำตามหลักใหญ่ที่ท่านสอนไว้ และยึดตรงนั้น ผลก็เกิดขึ้นมาเพราะหลักใหญ่เป็นความถูกต้องแล้ว ท่านสอนไว้ถูกต้อง ๆ มันไม่ถูกเฉพาะเราเท่านั้นเอง ธรรมพระพุทธรเจ้ามีปัญหาที่ไหน ทรงรู้เห็นทุกอย่างจึงมาสอนโลก จะผิดพลาดไปไหน ไม่ผิด ว่างั้นเลย เราเรียนมาเท่าไร เรียนมากเรียนน้อยมีแต่จำได้ ๆ เฉย ๆ จำชื่อจำเสียง แต่ไม่ได้เห็นตัว ถ้าเป็นสัตว์จำได้แต่ชื่อ สัตว์ตัวนั้นตัวนี้ มันไปหากินอย่างนั้น สัตว์ตัวนี้เอาอันนั้นเป็นอาหาร สัตว์ตัวนั้นหากินทางนั้นทางนี้ ไม่ได้เห็นสัตว์หากิน มีแต่ตำราบอกเรื่องราวว่า สัตว์น้ำ สัตว์บก

สัตว์น้ำเขาหากินอย่างไร สัตว์บกหากินอย่างไร สัตว์ประเภทนั้นมีอะไรเป็นอาหาร ก็อ่านไปตามนั้น จำไปตามนั้น แต่ไม่เห็นเขา เขาไปกินอย่างไร เขาไปหาอย่างไรก็ไม่ได้เห็น ได้แต่ความจำเฉย ๆ เวลาพูดก็พูดออกมาจากความจำ ความจริงไม่มี เราเรียนมาแล้วมันประจักษ์กับหัวใจนี้ เพราะฉะนั้นเวลาพูดทางปริยัติจึงไม่สงสัยเพราะเรียนมาแล้ว ที่นี้ออกมาภาคปฏิบัติ ผลเป็นอย่างไรมันก็รู้ประจักษ์ใจ มันก็ไม่สงสัยอีก เป็นขั้น ๆ ตอน ๆ ของธรรมทั้งหลายที่ประจักษ์กับใจ พูดได้ตามที่รู้ที่เห็น ไม่ได้เพียงจำเฉย ๆ รู้ตัวจริง รู้ความจริงนี้มันถอนกิเลส มันไม่ใช่ส่งเสริมกิเลสเหมือนเรียนเพื่อความจำนะ

การปฏิบัตินี้ปฏิบัติเพื่อความจริง รู้ความจริง มองเห็นความจริง ละถอนตามหลักความจริง บำเพ็ญมันเป็นไปในตัว ถอดถอนกิเลสเพิ่มพูนกำลังของธรรม ถอดถอนกิเลสไปในตัวของมันเอง ผิดกันคนละโลกว้างนั้นเลย ที่หลวงตาเทศน์ทุกวันนี้ หลวงตาพูดจริง ๆ หลวงตาไม่เกี่ยวข้องปริยัตินะ ไม่ออก ทั้ง ๆ ที่เรียนมาก็อย่างว่า เวลาออก

ความจริงมีอะไรมันก็ออกตามหลักความจริงที่ได้ปฏิบัติ และรู้เห็นมาอย่างนั้น ๆ มันก็ออก
 อย่างนี้เลย ปฏิบัติท่านว่าอย่างนั้น ๆ ไม่ออก มันแน่นอนอยู่กับหัวใจนี้เลย

เพราะฉะนั้นเวลาเทศน์มันจึงมีหนักมีเบา มีดุเดือดเข้มข้น มีเรียบ ๆ ธรรมดา แต่
 ปฏิบัติมีแต่เรียบ ๆ ธรรมดา ดุเดือดเข้มข้นไม่มี ปฏิบัติมีไม่สงสัย เพราะไปเจอความจริง
 พอเจอตรงไหนหนักเบาอย่างน้อยมันก็พัดไปตามที่มันเจอกัน ระหว่างกิเลสกับธรรมเจอกัน
 พัดกัน เวลาเทศน์มันก็ออกไปตามนั้น ควรหนักหนัก ควรเบาเบา เทศน์สอนพระปฏิบัติกับ
 สอนทั่ว ๆ ไปนี้ไม่ได้เหมือนกัน เป็นคนละโลก ธรรมเป็นคนละชั้นละตอน สอนพระปฏิบัติ
 มีภูมิอรรถภูมิธรรมเหลือมล้ำต่ำสูงต่างกัน เทศน์ก็ต้องเดินไปตามนั้นให้ได้ประโยชน์ทุกชั้น
 ทุกภูมิของผู้มาศึกษา ไม่สักแต่ว่าฟังเฉย ๆ ธรรมะก็เข้มข้นเข้าเรื่อย

ธรรมะชั้นสูงยิ่งเข้มข้น สูงเท่าไรยิ่งเข้มข้น ดุเดือด เป็นพลังของธรรมเองนะ ไม่ใช่
 อย่างที่กิเลสมันเห่าว้อ ๆ เวลาถึงความเข้มข้นกิเลสมันหาว่าดู เพราะกิเลสมันเป็นตัวดู
 ตลอด มันไม่เคยเห็นธรรมรู้ธรรม พูดเรื่องธรรมมันก็ว่าดูไปเสีย เพราะมันไม่เคยรู้ กิเลส
 มันรู้ทั้งธรรม รู้ทั้งกิเลส การตำหนิติเตียนด้านทานธรรมะก็จะน้อยลง แต่เราเคยได้ยินใหม่
 ว่ากิเลสยอมกลัวกับธรรมที่ไหนเมื่อไร ไม่มี มีแต่คัดค้านด้านทานตลอดเวลา ไม่ยอมฟัง
 ความจริง คือคลังกิเลสนั้นแหละ ถ้าเป็นธรรมแทรกเข้าไปยอม ยอมรับความจริง จึง
 ต้องว่ามีแพ้ชนะตามเหตุตามผล ไม่ใช่แพ้ชนะด้วยทิฐิมานะ มันต่างกัน

มันเป็นเองนะที่ว่า อย่างทุกวันนี้เทศน์มีแต่ภาคปฏิบัติล้วน ๆ เลย จิตมันไม่ได้ไป
 แยะบอก ไม่ถนัด ออกจากนี้ฝั่ง ๆ ถนัดตลอด ไม่ว่าจะธรรมะชั้นใด ก็มันไม่ผิด เราจะไป
 สงสัยอะไร ลูบ ๆ คลำ ๆ หาอะไร ถูกต้องตลอดไปเลย ธรรมะชั้นใดไม่ได้ลูบ ๆ คลำ ๆ
 มาพูด พูดเอาความสัตย์ความจริง เหมือนเราก้าวขึ้นสู่บันไดตั้งแต่ชั้นแรกถึงชั้นสูง ก้าวขึ้น
 ไหน เหยียบชั้นไหนก็เหยียบจริงเหยียบจัง ทุกอย่าง ๆ ให้แม่นยำกับบันได ชั้นหนึ่ง ชั้น
 สองก็เหยียบให้ถูกต้องแม่นยำ ไม่ผิดไม่พลาดถึงที่นะ เรื่องธรรมะก็เหมือนกัน พูดตามชั้น
 ของธรรมด้วยความรู้ความเห็นประจักษ์ ๆ ๆ มันก็แม่นยำไปเรื่อย ไม่สงสัย

ก็เคยพูดให้ฟังแล้ว เวลามันอัดอั้นตันใจ ชีวิตของพระเรา เราได้พูด ที่ว่าบ้านหนอง
 แวง เราเอามาพูดนี้เพื่อเป็นอะไร เพื่อเป็นคติ บวชมาได้พรรษาเดียว พรรษานั้นเรียนสวด
 มนต์กับเรียนปาฏิโมกข์จบ ยังไม่ได้สนใจกับเรียนชั้นเรียนภูมิอะไร พอออกพรรษาแล้วเขา
 มีงาน ทางนั้นเขานิมนต์พระไปทำบุญที่ลานเขา ก่อนเขาจะเอาขึ้นยุ่งขึ้นฉาง เขานิมนต์
 ไปทำบุญที่ลานข้าวเขาเสียก่อน แล้วค่อยขนขึ้นบ้านขึ้นเรือนเขา เราถูกนิมนต์ นิมนต์ใน
 ระยะนั้น พระไม่พอกับการนิมนต์ของเขา องค์กรนั้นไปนั้น มีที่องค์ไปนั้น มีหัวหน้า ใครแก้

พรรษากว่ากัน ผู้นั้นเป็นหัวหน้า แล้วพอดีที่ว่าบ้านนี้ เราก็แก่กว่าเพื่อน มันไม่ได้แก่พรรษา ละ ก็บวชอยู่พรรษาเดียว เป็นอาวุโสภันเต แก่กว่ากันเป็นวันเป็นเดือนไปอย่างนั้น

เราก็ไม่ได้คิดวิตกวิจารณ์อะไร เพราะเรามีหนังสือเล่มเล็ก ๆ ดิตยามไป หนังสือเทศน์ เวลาถึงงานก็งัดออกมาเทศน์พอผ่านไปได้ บทเวลามันจะไปโดนเข้าตามเวลาที่เหมาะสมนั้นก็ทำตามเวลานั้น เสร็จแล้วก็เทศน์ให้เขาฟัง เขานิยมฟังเทศน์ เทศน์จบลงแล้วมันก็แล้วเท่านั้นธรรมดา วันนั้นมันไม่แล้วละซิ ยกขบวนมาจากบ้านอะไรก็ไม่รู้แหละ ไม่ใช่บ่อย ๆ ยกขบวนมา ท่านเทศน์จบแล้วเหอ วังนั้นนะ ตอนจ้งหันแล้ว เทศน์ตอนนั้น พอเสร็จแล้วก็กลับ ท่านเทศน์แล้วเหอ แล้วมีตาคนหนึ่ง เรายังเคียดแค้นกระทั่งทุกวันนี้ เรายังจะตามหาฆ่า แต่มันคงตายแล้วแหละ เขาแก่กว่าเราอีกวะ ก็เราเป็นพระหนุ่มน้อยฟังบวชได้พรรษาเดียว เขาก็แก่แล้ว อายุดูเหมือนจะประมาณไม่ต่ำกว่า ๔๐ แล้ว

นี่ท่านเทศน์จบหมดแล้วเหอ เขาว่านั้น พุดตามที่เขาถามมันก็ไม่พุด เทศน์จบแล้วก็เรียกว่าตรงกันกับเขาถามใช่ไหมละ ทีนี้มันเลือกไปตอบอย่างหนึ่งซิ เทศน์จบแล้วเหอ ก็จะยากอะไร วังนั้นนะ เทศน์เมื่อไรก็ได้ ก็มันไม่ได้เทศน์ เทศน์เมื่อไรมันก็ได้ละซิ ผู้เทศน์มันจะตาย ให้ท่านฉันทเพลเสียก่อนค่อยเทศน์ มันคับหัวอก บวชได้พรรษาเดียวเอาอะไรเทศน์ให้เขาฟัง อยากตามฆ่าอิตานี้ ขบขันดี คับแค้นในหัวอก แล้วคิดแต่เรื่องเทศน์ พอฉันเสร็จแล้วเทศน์ให้เขาฟัง หนังสือเล่มนั้นมันหมดแล้ว มีกัณฑ์เดียวเท่านั้น มันก็หมด หมดแล้วทีนี้ไม่มีอะไรเทศน์อีก

นี่แหละตอนที่ได้เทศน์จำเป็น ไปฉันทเพลขนมนางเล็กแผ่นเดียวเท่านั้น ฉันทได้ครึ่งเดียวมันกลืนไม่ลง พุดตามความจริง นี่ละความจริง มันกลืนไม่ลง คิดแต่คำเทศน์ จะเอาอะไรเทศน์ให้เขาฟัง เราก็ฟังบวชมานี้ ภาษิตก็ได้สองภาษิตสามภาษิตเท่านั้น ยังไม่ได้เรียนชั้นเรียนภูมิอะไร ก็เรียนแต่สวดมนต์ ได้หมดสวดมนต์ที่จำเป็น ๆ จำได้ปาฏิโมกข์ เวลาเทศน์นี้หน้าหนาวเหงื่อแตกเลยนะ เดือนพฤศจิกายนหน้าหนาว เวลาเทศน์เหงื่อแตกหมดเลย เราเลยไม่ลืม ภาษิตที่เทศน์ เพราะมันถึงใจ ภาษิตนั้นว่าจิตเต สุกกิลิฏฐะ ทุกุคติ ปาฏิกุงขา แปลออกแล้วที่ว่า เมื่อจิตเศร้าหมองแล้วทุกุติเป็นที่หวังได้ อันหนึ่งก็แปลกลับกัน จิตเต อสุกกิลิฏฐะ สุกุติ ปาฏิกุงขา ถ้าจิตผ่องใสแล้วสุกคิเป็นที่หวังได้ ภาษิตอันนี้ละยกขึ้นเทศน์

เทศน์ได้นานเท่าไรมันบั้นไป มันจะตายมันก็หยุดเอง พอจบลงมาแล้ว โห้ หนาว ๆ เหงื่อแตกหมดเลย เหงื่อไม่ใช่เหงื่อนะ มันยางตาย เราไม่ลืมนะ ชีวิตของเรา เราบอกนี่เป็นครั้งแรกเลยชีวิตของพระนะ ที่ได้โดนเอาอย่างหนัก ๆ พอเทศน์จบแล้วออกมาจากที่งาน

เขา ก็เพื่อนฝูงกันนั้นแหละ คงจะพูดหยอกพูดแหย่เล่น พอออกแล้ว “ก็เทศน์ดีอยู่นะ นำ ฟังอยู่” อายากตายเหอ เราว่า ความโมโหมันกำลังเลือดขึ้นหน้า อย่ามาผ่านนะถ้าไม่ตาย เราเดินไปเลยไม่สนใจ พอกลับมาถึงวัดแล้ว ไปค้นเอาหนังสือท่านเจ้าคุณอุบาลี ที่ เทศน์ไว้เป็นกัณฑ์ ๆ เพราะท่านเทศน์ดี คัดเลือกกัณฑ์ไหนท่านเทศน์ดี ชอบกัณฑ์ไหนท่อง เอากัณฑ์นั้นประจำเลย ไปไหนเรียกว่าไม่ยอมตาย ท่องเลย เอาจริงอยู่นะ

ท่องกัณฑ์เทศน์นี้จนจบคล้องยิ่งกว่าท่องปาฏิโมกข์เสียอีก ไปที่ไหนไม่ยอมตาย แหละ ไปไหนภูก็จะจัดอันนี้แหละออก เลยไม่ได้เทศน์อีกนะ จนกระทั่งได้หนีจากวัดโยธา ไม่ได้เทศน์ เทศน์กัณฑ์นั้นก็ลืม ไม่ทราบว่าจะต้องขึ้นภาษิตอะไร จำไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ท่องคล้อง ยิ่งกว่าปาฏิโมกข์ แต่ สงกิลิฎฐะ นี้ไม่ยอมลืมนะ เพราะฉะนั้นเวลานั่งรถผ่านไปหน้าบ้าน คือบ้านหนองแขงแต่ก่อนมันยังไม่มีแหละ แต่ลานข้าวเขาอยู่ตรงนั้นแหละ ตรงข้าง ๆ กับ บ้าน ที่เขานิมนต์ไปทำบุญ หลังจากนั้นแล้วเขาก็มาปลูกบ้านปลูกเรือนตามไร่นาของเขา เขามาทำนาแถวนี้ เขามาปลูกบ้าน มันใกล้กับนาเขา มันเลยเป็นบ้านหนองแขงขึ้นมา แต่ ก่อนไม่มี

เวลานั่งรถผ่านไปนั้นก็มองเห็นเปิดเห็นไก่เห็นหมูเห็นหมา สู้อย่าผ่านนะ ภูโมโหทั้ง นั้นยังไม่ลืม สูตายนะ มันเป็นอย่างนั้น มันหากมีตลก เพราะอันนั้นเป็นเหตุ ไม่ว่าเด็กเล็ก เด็กน้อย ใคร ๆ อย่ามาผ่านนะ ผ่านทางสายนี้ เป็นทางที่คลังกิเลสไปที่นั่นนะ อะไรผ่านมา นี้เอาตายนะ มันเลยเป็นเรื่องขบขันมาเรื่อย ๆ นี่แหละที่ทุกข์แสนสาหัส เราก็ก็นอน จาก นั้นไปการเทศน์ก็มี แต่มันก็เรียนไปบ้างแล้วมันก็พออุพอได้อันนั้นไม่ได้เรียน คาถาบาลี ภาษิตอะไรมันก็ไม่ได้เรียนอะไรมาก เรียนตั้งแต่สวดมนต์กับปาฏิโมกข์ โห้ย ทุกข์มากจริง ๆ เวลาที่มีความจำเป็นจริง ๆ นั้นก็เทศน์ได้ ก็มันเรียนไปแล้ว เทศน์ไปตามปริยัติก็เทศน์ได้

ออกปฏิบัติยังไม่ได้ธรรมได้ธรรม ก็อาศัยปริยัติเทศน์ไปเรื่อย ๆ นานเข้า ๆ ภาค ปฏิบัติก็แน่นหนามั่นคงขึ้น แล้วประการหนึ่งที่ว่าเทศน์ เวลาเราปฏิบัติอยู่ได้ถูกเทศน์นั้น คือถูกเทศน์ด้วยความจำเป็นนะ ไปพักอยู่ข้างบ้าน เดินทางไปพัก เขามีงานในวัด เขานิมนต์เราไปเทศน์ ตอนนั้นมันเป็นมหาแล้วแหละ มหาที่มันฆ่าตัวเองนะ เราบอกว่าเทศน์ ไม่เป็น เป็นมหาทำไมเทศน์ไม่เป็น แนะ เขาไม่เชื่อ นาน ๆ จะมีทีหนึ่ง ไม่เคยสนใจเทศน์ ให้ใครฟัง ตั้งแต่ออกปฏิบัติมาไม่เอาเลย มีตั้งแต่สอนเจ้าของ แก่เจ้าของ ความรู้ความ ฉลาดสำนวนโวหารอะไรที่มันเกิดขึ้น อันนั้นแก้กิเลสของเจ้าของ ไม่ได้ไปสอนใคร แก่ใคร

อย่างที่ว่านี้เป็นเวลา ๙ ปี มีอย่างเดี๋ยวนี้นี้เท่านั้น ถ้าหากว่าเทศน์ก็เทศน์เวลาจำเป็น อย่างนี้ เขานิมนต์เทศน์ก็เทศน์ให้เสียเท่านั้น มันก็ไม่เห็นจนตรอกจนมุมอะไร เพราะปริยัติ

เราก็เรียนมาแล้ว ออกภาคปฏิบัติไม่สนใจกับใครเลย สติปัญญามีความคล่องแคล่วว่องไว เฉลียวฉลาดขนาดไหนมากน้อยเพียงไร มันก็หมუნเข้ามาแก้กิเลสนี้หมด มันไม่ได้คิดว่าจะไปสอนใครนะ ในการปฏิบัติของเรา เราปฏิบัติจริง ๆ ไม่สอนใครเลย ไปอยู่ที่ไหนก็ไปคนเดียว ๆ อยู่คนเดียว อยากกินก็กิน ไม่อยากกินก็ไม่กิน ก็วันก็ตาม ป้าช้ำอยู่กับเราคนเดียว ไม่มีสิ่งเกี่ยวข้อง เรือฟ่วงอย่างนี้ไม่มี เป็นตายก็เราคนเดียว

ถ้ามีเพื่อนคนหนึ่งสองคนมันก็เป็นน้ำไหลบ่า กำลังของใจก็ไม่รุนแรง เราไปของเราคนเดียวมันเป็นภาวาไปตลอด เดินจากบ้านนี้ไปบ้านนั้นเป็นการเดินจงกรมไปตลอด ไม่มีใครมาเกี่ยวข้อง มันต่างกัน ธรรมะก็ค่อยเป็นขึ้นภายในใจ ธรรมะภาคปฏิบัติเป็นขึ้น ๆ แต่มันไม่เคยสนใจไปเทศน์สอนใครนะ มันหมუნเข้ามาแก้กิเลส ความเฉลียวฉลาดมากน้อยหมუნเข้ามาแก้กิเลสทั้งนั้นเลย จนกระทั่งแก้กันสุดขีดสุดแดน กิเลสสิ้นซากไปจากหัวใจไม่มีอะไรเหลือเลย มันก็ยิ่งกลับเป็นความสลดสังเวช ท้อถอย ท้อใจ เรียกว่าท้อใจในการสอนโลก

ความรู้อันนี้มันไม่เป็นอย่างความรู้ของเราที่เคยเป็นมาแต่ก่อน ความรู้อันนี้มันความรู้ที่กิเลสมันสิ้นไปหมด มีแต่ความสว่างจ้า พระอาทิตย์อย่าเอามาแข่ง ไม่มีความหมาย พระอาทิตย์เป็นเรื่องหยาบ ๆ ของสมมุติ ความสว่างของจิตของธรรมที่หลุดพ้นแล้ว จากความมัวหมองคือกิเลสเป็นสำคัญ กิเลสสิ้นไปหมดแล้วมันก็จ้า ทางธรรมไม่เหมือนโลก มันต่างกัน มันไม่มีความผลึกความตันเหมือนกิเลส กิเลสนี้มีมากมีน้อย มีผลึกมีตันอยากแสดงออก แต่ธรรมนี้ไม่นะ รู้ขนาดไหนเหมือนไม่รู้ไม่เห็น ไม่เป็นอารมณ์ ไม่กอดไม่ถ่วง พอเหมาะพอดีกับตัวเองอยู่ตลอดเวลา เวลาได้เห็นอย่างอัศจรรย์ขึ้นมา ซึ่งเราไม่เคยมีตั้งแต่เกิดมา ว่างั้นเลย

ความแปลกประหลาดอัศจรรย์ของจิตที่เกิดกับการปฏิบัติเป็นขึ้น ๆ ตอน ๆ มันก็รู้มาเป็นลำดับ แปลกประหลาดอัศจรรย์เป็นขึ้น ๆ ไป เวลาถึงขั้นละเอียดจริง ๆ นั้นซิ มันก็แปลกประหลาดขึ้นเรื่อย อัศจรรย์ขึ้นเรื่อย ฟาดเสียจนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้น สมมุติก็คือกิเลสนั้นแหละเป็นตัวสมมุติ สิ้นซากในหัวใจแล้วประกาศปางขึ้นมาในขณะนั้นด้วย มันไม่ใช่สิ้นไปเฉย ๆ แล้วค่อยหมดไป ๆ สิ้นไป อย่างนั้นไม่เป็น สำหรับเราเองเป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นจึงบอกว่าเหมือนฟ้าดินถล่ม เวลากิเลสได้ขาดสะบั้นลงไปจากใจนี้ดีดผิงเลย ภายใต้อันนั้นเอง เหมือนฟ้าดินถล่ม แต่ฟ้าดินเขาก็อยู่ของเขา มันหากเป็นอยู่ในกายกับจิต มันรุนแรงมาก จึงเป็นเหมือนฟ้าดินถล่ม ประกอบกับผลที่แสดงขึ้นมา มันอัศจรรย์เกินโลกเกินสงสาร เคยรู้เคยเห็นมาแต่ก่อนมันได้เหมือนอะไรเลย ความรู้

ความเห็นความเป็น จิตใจของเราที่สัมผัสสัมพันธ์กับโลกสมมุตินี้เราก็ก็นำมาโดยลำดับ เราก็ก็นำ เราไม่สงสัย แต่ความรู้ที่กิเลสสิ้นไปหมด เหลือแต่ความรู้ที่ไม่มีสมมุติติดเลย สว่างจ้า นี่เราไม่เคยเห็น แสดงขึ้นอย่างเต็มที่ในขณะที่กิเลสขาดสะบั้นลงไป

ถึงขนาดที่ว่ากายไหวเลยเขียว สะดุ้งเลยเขียว น้ำตาน้ำพรากออกทันทีเลย มันมาจากไหนไม่รู้ คือความแปลกประหลาด ความอัศจรรย์ ตื่นเต้นอะไรพูดไม่ถูก เพราะไม่เคยเห็น จนกระทั่งถึงอุทานออกมา โดยที่ไม่เคยคิดเคยคาดมา ประกอบกับธรรมชาติที่อัศจรรย์เกินคาด แสดงขึ้นอย่างเต็มที่ในเวลานั้นแล้วก็สะดุ้งละชิ โอ้โฮ ๆ ขึ้น พระพุทธเจ้าตรัสรู้อย่างนี้ ละเธอ หลังจากขณะใหญ่ ๆ ฟาดินถล่มสงบลงไปแล้ว อันนั้นจ้า ขณะของฟาดินถล่มสงบลงไปแล้ว มีแต่อันนั้นสว่างจ้าอยู่ในหัวใจ แล้วมันไม่เหมือนอะไร โลกนี้เป็นสมมุติทั้งหมด อันนั้นเป็นวิมุตติ เป็นความหลุดพ้น ไม่ใช่สมมุติแล้ว ทั้งหมดไม่ใช่สมมุติ ทั้งหมดของสมมุตินี้ก็ป็นสมมุติ อันนั้นผ่านไปร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่มีสมมุติเจือปน

นั่นละที่อัศจรรย์เกินคาดเกินหมาย ถึงขนาดน้ำตาพุ่งออกมาเลยนะ โอ้โฮ อย่างนี้ ละเธอพระพุทธเจ้าตรัสรู้อย่างนี้ละเธอ พระธรรมแท้เป็นอย่างนี้ละเธอ ไม่ถามใครนะ หากเหมือนคำถาม แต่มันรู้อย่างจิง ๆ เห็นอย่างจิง ๆ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรัสรู้อย่างนี้ละเธอ อย่างที่เป็น มันไม่สงสัย แต่ว่าอย่างนี้ละเธอ เหมือนคำถามใช้ใหม่ แต่มันไม่สงสัย ธรรมแท้เป็นอย่างนี้ละเธอ พระสงฆ์แท้เป็นอย่างนี้ละเธอ จากนั้นก็ประมวลเข้ามา เหนือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์มาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ยังไง แต่ก่อนไม่เคย พุทโธ ธัมโม สังโฆ เราก็ก็นำ เคยบ่น เคยระลึกถึงท่านมาตลอด ไม่เคยคาดเคยคิดว่าจะมาเป็นอย่างนี้ได้

แต่เวลาเป็นขึ้นมา พุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่เป็นสองเป็นสาม เป็นอันเดียวกันแล้ว ไม่เป็นสองเป็นสาม เป็นอันเดียวกันแล้ว เป็นธรรมแท้ นอกสมมุติล้วน ๆ อ้อ เป็นอย่างนี้ พุทโธ ธัมโม สังโฆ ท่านตั้งไว้เป็นอาการ ผู้ที่อยู่ในสมมุติเกาะนี้เข้านั้น เวลาเต็มที่แล้วเป็นอันเดียวกันแล้ว เกาะอะไรก็ไม่มี ไม่มีคำว่ายึดว่าถือ มันพอเสียทุกอย่าง นี่แหละที่เกิดความท้อใจในการที่จะพูดให้ใครฟัง แม้ที่สุดพวกพระพวกเณรอยู่ด้วยกันมาเป็นเวลานานสักเท่าไร มันก็รวมมาหมดเลย ลงถึงขนาดนี้แล้วจะสอนใครได้ สอนใครใครจะยอมเชื่อ แล้วใครจะปฏิบัติได้ รู้ได้ เห็นได้อย่างนี้ละ

เวลาอันนี้มันจ้าแล้ว ดูโลกเหมือนส้วมเหมือนถ่าน พูดฟังให้ชัดเจน แต่ก่อนเราก็ก็นำ อยู่กับส้วมกับถ่านมานี้ ตั้งก็ก่ก่ก่กลับแล้วก็ไม่เห็นตื่นเนื้อตื่นตัวอะไร พอมันวางขึ้นอย่างนี้แล้ว เรื่องของตัวเองก็เป็นส้วมเป็นถ่าน เรื่องของสัตว์โลกก็เป็นส้วมเป็นถ่าน ที่นอนจมอยู่

ด้วยกัน เหมือนกันหมด เกิดความสลดสังเวช อ้ออย่างนี้ เห็นธรรมถึงขนาดนี้แล้วจะไปสอนใครให้รู้ให้เห็นได้ สอนที่ไหน พูดที่ไหนเขาก็จะหาว่าบ้า อยู่ไปกินไป พอถึงวันแล้วก็ไปเสียเท่านั้น อย่าไปยกไปยอ ไปแบกไปหามให้ลำบากลำบาก เบื้องต้นขึ้นอย่างนั้น เหมือนว่าทอดธุระไม่สอนใครเลย อยู่ไปกินไปวันหนึ่งเท่านั้น ไม่มีใครรู้ได้เลย ขนาดนี้แล้ว

ไม่นาน สักประเดี๋ยวก็มีธรรมะเป็นขึ้นภายในใจ ถ้าว่าธรรมนี้สุดวิสัยแล้ว ไม่มีใครจะรู้ได้เห็นได้ แล้วเราเป็นเหตุมาจากไหน ทำไมจึงรู้ได้เห็นได้ ที่แรกนี้เหมือนว่าปิดไปหมดแล้ว มันจะไม่เอาไหนเลย แล้วก็มาขึ้นด้วยเรื่องของตัวเอง ถ้าว่าไม่มีใครจะรู้ได้เห็นได้ เป็นสิ่งที่สุดวิสัย ก็เราเป็นเหตุมาจากไหน ก็เป็นมนุษย์มนาเหมือนโลกทั่วไป ทำไมรู้ได้เห็นได้ รู้ได้เพราะเหตุใด นี่คำว่าเพราะเหตุใดก็วิ่งถึงสายทางมานะ เพราะเหตุใด คือทางก้าวเดินมา มาตามสายธรรม ธรรมท่านสอนมาเรียบร้อยแล้ว ก้าวมา ๆ ก็มาถึงที่นี้

พอว่ารู้ได้เพราะเหตุใด ยอมรับที่เลย อ้อรู้ได้ เพราะมีสายทางมา เรากรู้ได้เพราะสายทางนี้ ธรรมนี้เป็นธรรมที่ร้อนสสัตว์โลก ผู้ปฏิบัติตามสายทางนี้แล้วรู้ได้เห็นได้ นี่ลงใจนะ ยอมรับ อ้อรู้ได้ แม้ไม่มากก็ได้ ที่จะปฏิเสธอย่างแต่ก่อนไม่ได้ ไม่ปฏิเสธนะ ถ้าว่าสุดวิสัยที่ใครจะรู้ได้เห็นได้ เราเป็นเหตุมาจากไหน ทำไมจึงรู้ได้เห็นได้ รู้ได้เพราะเหตุใด นี่มันวิ่งถึงสายทาง มันเลยยอมรับ อ้อรู้ได้ ไม่มากก็ได้ ใจที่ปฏิเสธไม่ได้ไม่มีเลย ที่นี้ยอมรับในขณะนั้นเลย มาคิดถึงเรื่องพระพุทธเจ้าทรงท้อพระทัย มันเป็นด้วยกันเหมือนกัน ไม่ใช่วัตรอยนะ

พระพุทธเจ้าเป็นทั้ง ๆ ที่ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ทำความปรารถนา สร้างโพธิญาณมาเท่าไร เมื่อถึงขั้นเป็นพระพุทธเจ้าแล้วกลับท้อพระทัย เรียกว่าจะสอนโลกไม่ลง คือมันต่างกันมากทีเดียวกับสภาพที่พระองค์เป็นอยู่เวลานั้น แล้วกับสภาพที่พระองค์เคยจมมาแต่ก่อน ที่ยังไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้า ก็จมอยู่ในกองทุกข์มากก็กบฏก็กบฏ ก็ไม่เห็นโทษ แต่พออันนี้จำ เลยกลายเป็นเรื่องของเจ้าของ เหมือนกันกับโลกทั่ว ๆ ไปหมด นี่จึงท้อพระทัย ไม่อยากสั่งสอนสัตว์ แต่วิสัยของพระพุทธเจ้าท้อก็ท้อเถอะ ความรอบคอบขอบเขตไม่มีใครเกินศาสนา

ตอนนั้นมีเรื่องของท้าวมหาพรหมมาอาราธนา เห็นว่าพระพุทธเจ้าทรงท้อพระทัยว่า พุรพุม่า จ โลกา ที่เรานำมาอาราธนาเทศน์อยู่ทุกวันนี้ นี่เป็นต้นเหตุมาจากท้าวมหาพรหม มาทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าให้โปรดสัตว์ทั้งหลายผู้ที่มีธุลีเบาบางยังมีอยู่มาก ผู้หนาที่หนาไปนั้นแหละ ผู้ที่เบาบางยังมีอยู่ ขอพระองค์อย่าได้ทอดธุระปล่อยวางไปเสีย ยิงจะจมมากกว่านี้ นี่เป็นคำของท้าวมหาพรหมมาอาราธนา แต่พระองค์ก็ทรงพิจารณา ญาณ

อะไรจะไปเกินพระพุทธเจ้าไซ้ไหม ท้าวมหาพรหมมีกิเลสอยู่นี้ พระพุทธเจ้าท่านไม่มีกิเลส ตอนนั้นเป็นให้ท้อพระทัยมันก็แสดงมาเฉย ๆ ใช่ว่าท้อพระทัยแบบสุดหนทางที่จะสั่งสอนสัตว์

ท่านก็พิจารณาเล็งญาณ แยกออกมาได้เป็น ๔ ประเภทของบุคคล สัตว์โลกที่สกปรกโสมมเป็นพื้นเป็นไฟก็จริง แต่ไม่ใช่เป็นอย่างนั้นเสียทั้งหมด แยกประเภทได้ โลกอันนี้เป็นโลกรั้วสาระเสียโดยสิ้นเชิงก็ไม่ใช่ มันยังมีสิ่งที่เป็นสาระแทรกอยู่กับโลกที่ไร้สาระ น้อยไม่มากก็น้อย มี คือโลกที่มีตบอด ไม่สนใจกับบาปกับบุญเหมือนกับสัตว์ดิรัจฉานนี้มีมาก ผู้ที่มีอุปนิสัยปัจจัยแฝงอยู่ในจิตนั้นด้วยวาสนาบารมีที่เคยสร้างมามีอยู่ ผู้นี้แหละผู้ที่จะไปได้ พิจารณาเล็งญาณ ได้สัตว์สี่ประเภทขึ้นมา นี้พระองค์ทรงเล็งญาณดูสัตว์ที่ควรแก่การแนะนำสั่งสอนได้เร็วช้าประการใด หรือถึงขนาดไม่ได้ พระองค์ก็ทรงเล็งรอบคอบ

จึงขึ้นเบื้องต้น ประเภทแรกคือ อุกมภูติปัญญา เป็นประเภทที่เยี่ยมแล้ว นิสัยวาสนาบารมีสร้างมาเต็มแล้ว ถ้าเป็นวัวก็รออยู่ปากคอก พอประตูเปิดปั๊บนี้จะพุ่งออกเลย พอพระพุทธเจ้ามาแสดง เช่นอย่าง เบนุจวัคคีย์ทั้งหลาย ซึ่งออกบวชเป็นฤชิตาบสรพระพุทธเจ้าอยู่แล้ว พอพระองค์ตรัสรู้แล้วมาสอนนี้ปั๊บกั้บรรลุธรรมปั๊ง ๆ เลย นี่ประเภทอุคมภูติปัญญารวดเร็ว ๆ มีจำนวนมากนะ เรายกมาพูดเพียงเบนุจวัคคีย์ทั้งหลายเท่านั้นแหละ คือบรรลุธรรมแบบเดียวกัน พอเปิดประตูปั๊บพุ่งออกเลย นี่จึงเรียกว่าอุคมภูติปัญญา ประเภทเยี่ยมออกได้อย่างรวดเร็ว เพราะเสาะแสวงที่จะให้หลุดให้พ้นอยู่แล้ว ตั้งแต่ยังไม่มีการมาสอน พอมีผู้มาสอนแล้วก็พุ่งเลย ออก

อันดับที่สองตามหลังกัน วิปจิตปัญญา ประเภทที่รองกันมา ตามหลังกันไปนี้ นี่ประเภทที่สองก็มีจำนวนมาก คือการแนะนำสั่งสอนมียืดยาว เวลาช้านานกว่ากันหน่อย ประเภทที่สอง ได้รับเหตຸรับผลพอดีแล้วตรัสรู้ ๆ บรรลุธรรม ประเภทที่สามเป็นประเภทที่เอียงหน้าเอียงหลัง ทั้งจะขึ้นทั้งจะลง แต่เป็นประเภทที่พอแนะนำสั่งสอนได้ ขึ้นก็ได้ ลงก็ได้ มีอยู่สองอย่าง คำว่าขึ้นก็คือว่าอุตสาหะพยายามให้หลุดให้พ้นไปได้ และทางกิเลสมันกดถ่วงลง ถ้าอ่อนแอไปตามกิเลสมันก็ลงได้ นี่ประเภทที่สามเป็นประเภทที่กึ่งกลาง ทั้งจะขึ้นจะลง

ประเภทที่สี่ เป็นประเภทที่หมดความหมายโดยประการทั้งปวง ท่านว่า ปทปรมะ เรียกว่ามีตบอด เหลือแต่เป็นร่างมนุษย์อยู่เพียงเท่านั้น จิตใจมีตบอดหมดแล้ว หมดความหมาย ถ้าเป็นคนไข้ก็เข้าห้องไอ ซี ยู ทั้ง ๆ ที่คนไข้ทั้งหลายเข้าไปหาหมอ เขาหายจากโรคจากภัยมาเพราะยาของหมอ แต่คนนี้เข้าไปแทนที่จะไปหาหมูกหายหาหมอ กลับเข้าห้อง

ไอ ซี ยู รอลมหายใจเสียเท่านั้น แล้วไปเลย ตายเลย ไม่มีคุณค่าอะไร ได้คุณค่าอะไรจากโรงพยาบาล ทั้ง ๆ ที่โรงพยาบาลทำประโยชน์ให้โลกได้มากขนาดไหน พันภัยไป แต่คนนี้ไปเพื่อตายอย่างเดียว นี่ประเภทที่สี่นี้พระพุทธเจ้าไม่สอน ปล่อยเลยไม่สนพระทัย เรียกว่าประเภทที่หมดหวังแล้ว

ประเภทที่หนึ่ง ที่สอง ที่สาม สอน ทรงท้อพระทัยแล้วพิจารณาก็เล็งญาณดูสัตว์ มีประเภทอย่างนี้ จึงทรงสั่งสอนสัตว์โลกเรื่อยมา แล้วทรงเล็งญาณดู ทราบมาตลอด เพราะฉะนั้นคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงยังมีมาถึง ๕,๐๐๐ ปี เพราะว่าอุปนิสัยของสัตว์ยังจะยึดธรรม เกาะธรรมได้อีกถึงระยะ ๕,๐๐๐ ปี จากนั้นก็เป็นพวกปทปรมะไปเลย พอหมดแล้ว ศาสนาก็ก็ไม่มีความหมายอะไรแหละ เพราะคนหมดความหมายแล้ว นี่ที่ท่านสอนไว้ ๕,๐๐๐ ปี ยังมีผู้เกาะผู้ยึดที่จะหลุดจะพ้นไปได้ ถึงระยะ ๕,๐๐๐ ปี

จากนั้นก็หมดความหมาย พวกกันเข้าใจเอานะ นี่ที่พระองค์ทรงท้อพระทัย ที่แรกเป็นอย่างนั้น เมื่อพิจารณาแล้วก็ได้สาระมาสามประเภท อันนี้เราไม่ได้วัตรอย ก็มันเป็นอย่างนั้น พุดตามความเป็นนี้แหละ เป็นขั้นที่แรก มันเหมือนโลกอันนี้จะไม่มีความหมายอะไรเลย ไม่มี เป็นพินเป็นไฟด้วยกันหมด จึงท้อถอยอ่อนใจ ไม่อยากสั่งอยากสอน ไม่อยากพุดเดี่ยวเขาจะเพิ่มโทษของเขาไปอีก เมื่อสอนทางอรรถทางธรรมแล้วเขาไม่ยอมเชื่อ ก็จะเป็นโทษแก่เขาอีก ไม่ยอมเชื่อแล้วก็สั่งสมความชั่วเพิ่มเข้า สอนเข้าไปเดี่ยวเขาจะหาว่าบ้าไปอีก อยู่ไปกินไปวันหนึ่งเท่านั้นพอแล้ว

แต่เวลาธรรมะอันนี้มาสะดุดขึ้น ยอมรับนะ ที่ว่าสุดวิสัยที่ใครจะรู้ได้เห็นได้ เราเป็นเทวดามาจากไหน ทำไม่ถึงรู้ได้เห็นได้ รู้ได้เพราะเหตุใด เพราะสายทางที่เราปฏิบัติตามธรรมพระพุทธเจ้ามา นี่อ้อรู้ได้ ยอมรับนะ ถึงไม่มากก็ได้ ยอมรับเลย จากนั้นก็สั่งสอนเพื่อนฝูงไป ก็มีท่านเพ็งนี่เป็นคนแรก ท่านเพ็งก็ไม่ลืม ลงมาจากวัดดอยธรรมเจดีย์ วันแรม ๑๔ ค่ำ มันเป็นโลกธาตุไหวในคืนวัน ๑๔ ค่ำ พอวัน ๑๕ ค่ำก็เป็นวันอุโบสถ ลงอุโบสถแล้วก็ลงมาวัดสุทธาวาส วันนั้นไม่มีใคร มีแต่ท่านเพ็งเพราะท่านเพ็งไปด้วย ขึ้นวัดดอย เวลาลงมาก็ลงมาด้วย เพราะจะไปหาที่จำพรรษาให้เหมาะสม สะดวกสบายตามอัธยาศัยด้วยกัน

ท่านก็ติดตามเรา ก็กะว่าท่านเพ็งนี่แหละองค์หนึ่ง ที่จำพรรษาดูด้วยกันปีนั้น กะว่าสององค์ พอท่านเพ็งขึ้นไปหาที่ “เพ็ง” ว้างเลย จะพุดอันหนึ่งให้ฟัง ท่านเคยติดสอยห้อยตามผมมาเป็นเวลานาน แล้วคำพุดเช่นนี้ท่านเคยได้ยินไหม ฟังนะ ก็เลยพุดให้ฟังแต่จุด

สำคัญ ๆ ให้ฟังในคืนวันนั้น ท่านเพิ่งตื่นตื่นเลยนะ พอพูดจบลงไปแล้ว เพราะเราพูดย่อ ๆ ที่สำคัญ ๆ “แล้วเป็นยังไง คำพูดอย่างนี้ผมเคยได้พูดให้ท่านฟังไหม” “ไม่เคยได้ยินนะ” ตื่นตื่น “ให้ปฏิบัติเอานะ มรรค ผล นิพพาน อยู่ที่นี่ ไม่อยู่ที่ไหน อย่าไปสนใจนอกฟ้าแดน ดิน ให้เสียเวลาล่าเวลานะ ให้ชุดคู่ยลงทางนี้ กิเลสตัวเป็นภัยอยู่ที่ใจ ปิดกันลงที่จิตตภาวนา เอาให้แน่นะ” นั่นละก็มีท่านเพิ่งรู้ด้วย พูดกับท่านเพิ่งเป็นคนแรก

จากนั้นไม่ได้พูดนะ เรื่องอย่างนี้ไม่พูด แต่เนื้ออรรถเนื้อธรรมมันก็บ่งบอกชัดเจน เรื่องธรรมะชั้นใดตอนใดพูดไปทางไหนมันก็รู้อเอง ลึ้นหรือไม่ลึ้นมันก็รู้อเองใช้ไหมละ แต่ที่พูดชัด ๆ มีให้ท่านเพิ่งฟังเพียงองค์เดียวเท่านั้น นอกนั้นไม่เคยพูด แต่เนื้ออรรถเนื้อธรรมมันก็บ่งบอกอยู่ในตัวของมัน มันก็เข้าใจได้คนเรา

ตอนที่สอนพี่น้องทั้งหลายจึงเปิดออก เปิดออกจนกระทั่งวันที่ เดือน ปี เวล่ำเวลา เปิดออกหมดเลย เพราะสงสารให้ได้ยินได้ฟังกันเสียบ้าง ปฏิบัติพุทธศาสนาเป็นชาวพุทธมานาน จะไม่มีอะไรเป็นเครื่องระลึกริดทิวใจบ้าง มันไม่สมควร กาลนี้เป็นกาลเวลาสมควรที่ได้ฟังอรรถธรรมอย่างนี้ ควรที่จะได้แคไหนเปิดให้ฟัง ส่วนจะได้ไม่ได้แคไหนก็เป็นกรรมของสัตว์เท่านั้นแหละ นี่ถึงได้เปิดนะ ก็เราไม่มีอะไรสะทกสะท้าน ใครจะมาตำหนิติเตียนว่าพูด ว่าคุย ว่าไม้ ว่าโกหกมยา มันก็เป็นปากเขา ใจเขา ความจริงเราตรงไว้หมด ใช้ไหม

ความเป็นที่เป็นอย่างนี้ เขาไม่ได้เป็น เราพูดตามเรื่องความจริง เขาไม่ได้เป็นเขาไม่รู้ เขาจะค้านเท่าไรก็ค้านแบบปลอม ๆ ไป มันไม่มีความจริง เราพูดออกมานี้ พูดตามความจริง ดังที่พูดให้ท่านเพิ่งฟัง คำพูดเช่นนี้ท่านเคยได้ยินไหม ติดสอยห้อยตามผมมา “เอ๊ย ไม่เคย” นี่พูดเราก็ดูให้ท่านเพิ่งฟัง จากนั้นมาเวลามาเทศน์สอนคนจำนวนมาก เราจึงเปิดออก เปิดสถานที่เวล่ำเวลาหมดเลย เพื่อให้ได้เป็นคติเครื่องเตือนใจว่าพุทธศาสนานี้ เลิศเลอขนาดไหน ทำไม่ถึงเหยียบย่ำไปมา ว่าเลิศเลอยิ่งกว่าศาสนา ยิ่งกว่าธรรมพระพุทธเจ้า มีอย่างหรือมนุษย์ทั้งคนนะ ควรจะเอาไปคิดคนเรา ถึงได้สอน เรื่องราวมันเป็นอย่างงั้น

เรื่องที่เราจะมีอะไรหวั่นไหว มีกระทบกระเทือนกับถึงขณะนี้เราบอกจริง ๆ เราไม่มีพูดอะไรพูดได้ทั้งนั้น เพราะไม่มีอะไรมาผ่านอันนี้ได้เลย เหนือทุกอย่าง พูดก็พูดตามแดนสมมุติ ค้านก็ค้านไป เราไม่ค้าน เขาจะดูถูกเหยียดหยามอะไรก็เป็นเรื่องของเขา เราไม่มีอะไรแล้ว พูดไม่พูดก็เท่าเดิม แต่พูดเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังต่างหาก ไม่ได้เพื่อโอ้อวด เพราะฉะนั้นถึงพูดได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย นี่ความจริงถ้าเข้าถึงใจแล้วมากน้อยเพียงไร จริงอยู่ในนั้นเลย ใครจะมาค้านก็หมิ่นก็แสนคนไม่มีความหมาย มีกำลังพอแล้ว

เป็นหลักฐานพอแล้ว จำเป็นอะไรเราจะต้องไปเอนไปเอียงให้ใครมาเป็นพยานให้เขาว่าใช่แล้ว ยอมรับแล้ว ถึงจะเป็นเราต่อไป เราก็เป็นเราอยู่แล้ว ไม่พูดก็เป็นเราอยู่แล้ว จะเป็นเขาไปไหน

นี่ธรรมพระพุทธเจ้า อย่างพระองค์ตรัสรู้เพียงพระองค์เดียว สอนโลกได้สามแดน โลกธาตุ ท่านไปหาเอาใครมาเป็นสักขีพยานในการสั่งสอนสัตว์โลกและความรู้ของท่าน นั้นเห็นไหมละ บรรดาสาวกพอตรัสรู้ธรรมขึ้นมาผางเท่านั้นพอด้วยกันหมด ไม่ทูลถามพระพุทธเจ้า เพราะ สนฺทิกฺขุโณ ประกาศปางขึ้นแล้ว คือความชัดเจนแนใจนั้นมันเกินกว่าที่จะไปหาใครมาเป็นพยาน หามาหาอะไร แม้แต่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูลถามนะ ถ้างงได้รู้ปั้งขึ้นมาแบบเดียวกันนี้แล้ว ถามกันหาอะไร พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงไว้แล้วว่า สนฺทิกฺขุโณ ผู้ปฏิบัตินั้นจะรู้ด้วยตัวเอง เห็นเอง ท่านก็บอกไว้แล้ว เวลาว่ามันก็รู้ตัวเอง มันก็หายสงสัยจริง ๆ

ธรรมอย่างนี้มันมีไหมละ ฟังซิ ก็ไม่มีใครสนใจปฏิบัติ จะเอามรรคเอาผลมาจากไหน ผู้ท่านได้มรรคได้ผลดังที่ได้อธิบายมาจนเป็น สงฺฆิ สรณิ คจฺฉามิ ล้วนได้แต่ผู้ปฏิบัติทั้งนั้น ท่านได้มาจากการปฏิบัติของท่าน ไอ้พวกเราขี้หมูราขี้หมาแห้ง ไม่สนใจปฏิบัติเลยแล้วจะไปตักดวงเอามรรค ผล นิพพาน อวดพระพุทธเจ้า พระสงฆ์สาวกได้ยังไง พระองค์ทำมาแทบเป็นแทบตาย ท่านรู้จากการปฏิบัติของท่าน นี่จึงว่าพุทธศาสนาของเรานี้เลิศเลอสุดยอดแล้ว เราหาที่ค้านไม่ได้เลย ในแนวทางของธรรมที่ทรงแสดงไว้ตรงไหน แม่นยำ ๆ หมด จึงเรียกว่า สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ชอบแล้ว หรือตรัสไว้ดีแล้ว คือเหมาะทุกอย่าง ไม่มีที่จะตัดออก หรือมีมากตัดออก มีน้อยไม่พอ เพิ่มไม่มี

สาวกขาดธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว พอเหมาะพอดีตลอด ถ้าผู้ปฏิบัติตามนั้นแล้วเป็นไปได้อย่างนั้น ไม่เป็นอย่างอื่น ไม่มีอะไรมาคัดค้านต้านทาน ตัดทอนได้เลย ถ้าไม่ใช่ความสงสัยสนเท่ห์ ความไม่เอาไหนของเจ้าของเท่านั้นมาตัดเจ้าของ ทำลายเจ้าของเอง ขาดผลประโยชน์ไปทันที ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดที่จะมาเป็นข้าศึกต่อเรา คือความรู้ความเห็นของเรานั้นแหละเป็นข้าศึกต่อเราเอง ให้พากันจำนะ ธรรมอันนี้มันพูดไม่ได้นะ ที่แปลกจากโลกก็คือว่า โลกมันตื่นเต้นตลอดไป ได้อะไร ๆ มาตื่นเต้นตลอด ทางซู้ก็ตื่นเต้น เสียใจจนลืมตัว ทางดีที่เขามาชมเชยสรรเสริญนี้ก็ตื่นเต้นดีใจจนลืมตัว ทำให้วันตลอดเวลา

ส่วนธรรมนี้ไม่มี คำชมเชยสรรเสริญ ธรรมไม่ต้องการ กิเลสนี้ต้องการทั้งนั้น อยู่ด้วยความหิวความโหย ความติดความตื่น ชอบบยอ กิเลสนี้ชอบบยอ หมดโคตรหมดแซ่ของ

กิเลสมีแต่สกุลที่ชอบขบปอบัน ธรรมไม่มี เพราะฉะนั้นเรื่องของกิเลสครองหัวใจสัตว์โลก โลกทั้งหลายจึงติดจึงดี้น เพื่อความสรรเสริญเยินยอ เราไม่เป็นอย่างที่เขาสรรเสริญก็ตาม ได้รับคำสรรเสริญจากเขาเราก็พอใจ ลม ๆ แล้ง ๆ พวกบ้า เราอยากพูดอย่างนั้น พูดอื่น มันไม่ถึงใจ เขาสรรเสริญถูกต้อง ยินดีกับเขาก็ยังดีหน่อยนะ นี่เราไม่ได้เป็นอย่างงั้น เขาสรรเสริญก็เป็นบ้ากับเขา ดีใจกับเขา พวกบ้าทั้งชั้นทั้งล่อง ธรรมท่านไม่มี ชมเชยสรรเสริญ นิทานท่านไม่มี คือท่านพอทุกอย่างแล้ว ท่านไม่มีอะไรมาตัดออก หรือเพิ่มขึ้น

เราสงสารพี่น้องชาวพุทธเรานะ เราช่วยชาติบ้านเมืองนี้ มันก็แทรกกันได้ด้วย เรียกว่าเป็นเคียงข้างกันไป วัตถุเป็นของจำเป็นสำหรับคนทั้งชาติต้องได้อาศัยเป็นเครื่องประกันชาติไทยของเรา แล้วจิตใจนี้ต้องมีหลักมีเกณฑ์ มีศีลมีธรรมเข้าประกอบกันมันถึงจะประกอบสมบัติเงินทองข้าวของ และตัวเองทุกคน ๆ ไปได้โดยลำดับ ถ้าไม่มีธรรมจรมได้ จะมีเท่าไรมากน้อยเพียงไร ไม่มีธรรมจรมได้ทั้งนั้นแหละ ทุกข์ได้จรมได้ แน่ ถ้ามีธรรมแล้วพอบีกพอบินนะ ต้องสอนธรรมอยู่เสมอ วันนี้เปิดโล่งแล้วนะ

เวลามันเป็นของมันก็เป็นเอง ที่อยากจะให้คุยให้โอ้อ้อให้อวดมันไม่มีแหละ แล้วแต่ มันจะสัมผัสเหตุผลโลกจะควรออกมากน้อยเพียงไรมันจะออกของมันเอง อย่างหนึ่งที่สำคัญก็คือว่า มีผู้ใดผู้หนึ่งที่พิจารณาเพื่ออรรถเพื่อธรรม หนักเบาเล็กน้อยเท่าไรเข้ามาผางนี้ พอมาถึงนี้มันรับออกกันผาง อันนี้รวดเร็วมาก รุนแรงมาก แต่ไม่มีกิเลสมาเสริม นี่แหละกิริยาของธรรมที่แสดงออกมาด้วยความผาดโผน ล้วนแล้วแต่เป็นพลังของธรรมล้วน ๆ ไม่มีกิเลสแฝงแม่เม็ดหินเม็ดทรายเลย จึงสมชื่อสมนามว่าสิ้นกิเลสแล้ว ถ้ายังค้นหาอยู่ เช่น ความโกรธ ความหงุดหงิดเป็นต้น ค้นหายังมีอยู่ไม่เรียกว่าสิ้น ถ้าสิ้นแล้วจะค้นหาอะไรก็ไม่ มี แล้วท่านจะค้นหาอะไรที่ท่านรู้แล้วนี้ เราพูดเทียบเฉย ๆ

กิริยาทำทางไม่ได้ผิดกันอะไรกับกิเลส พลังของธรรมกับพลังของกิเลสมีเท่ากัน พลังของกิเลสเมื่อแสดงมาแล้ว เป็นพินเป็นไฟเผาไหม้กันทั่วโลกดินแดนให้เป็นถ้าเป็นถ่านได้ ให้สมใจที่เคียดแค้น นี่คือพลังของกิเลส แต่พลังของธรรมเป็นน้ำดับไฟ พุ่งแรงเหมือนกัน พลังของธรรมพุ่งเท่าไรเป็นน้ำดับไฟ ถึงใจผู้ฟัง ต่างกัน เรื่องที่ว่าท่านโกรธ หาตั้งกับตั้งกัลป์ ตายแล้วมาเกิดมันก็ไม่ มี จึงเรียกว่าสิ้นกิเลส ถ้ายังมีอยู่ไม่เรียกว่าสิ้น พูดถึงเรื่องราวสิ้นกิเลส ความสำคัญผิดมันก็มี ท่านก็บอกไว้ในธรรม เป็นความถูกต้องแล้วจะไม่ทูลถาม แม้พระพุทธเจ้าก็ไม่ทูลถามท่าน เป็นความถูกต้องหลักธรรมตามความจริง

ถ้าเป็นความสำคัญผิดมีได้ ดังที่เราเคยพูดให้ฟัง พระองค์หนึ่งที่ว่าอยู่ ๆ หกทุ่มไป ภาวนาอยู่อำเภอกุเวียง เข้าใจว่าตนสำเร็จ เพื่อนไปด้วยกันสององค์ รวมแล้วเป็นสามองค์

หาอะไรมาเป็นเครื่องประกาศให้เพื่อนฝูงทราบ ได้กล่องยานัตถุ์มันหมดแล้ว เอามาก็เป่า ดึก ๆ หกทุ่ม หมู่เพื่อนก็ตกใจชิ ปังปัง ๆ มา เป็นอะไร ๆ ก็ไม่เคยเห็น อยู่ ๆ หกทุ่มเสียง นกหวีดดังว้อด ๆ วิ่งมาเป็นอะไร ๆ จะเป็นอะไรผมสำเร็จแล้ว นี่แหละความสำคัญ สำเร็จ แล้วเป่าหาอะไร ก็เป่าให้หมู่เพื่อนทราบซิ เหตุผลไปแบบนี้แหละ ท่านไม่ลงนะพระสอง องค์ ท่านไม่ลงใจ ออกไปก็วิพากษ์วิจารณ์กัน เป็นอะไรท่านนี่นะ มาปฏิบัติธรรม อยู่ ๆ ก็ มาเป่านกหวีดว่าสำเร็จแล้ว สำเร็จก็ให้มันสำเร็จซิ ไปดี้นรนาหาอะไร ท่านว่าฉันนะ มันเลย ความพอดีแล้วนี่นะ

กำลังวิพากษ์วิจารณ์กัน คือท่านไม่เชื่อนั่นแหละ มันผิดปกติ แล้วพอคืนที่สองหก ทุ่มอีก มันพิจารณาอย่างไรมันยังไม่สำเร็จที่นี่ ไม่สำเร็จก็คว้านกหวีดมาอีกเป่าว้อด ๆ เอาอีก แล้วทีนี้จะไปขึ้นชั้นไหน เลยชั้นสำเร็จก็ไม่เห็นมีที่ไหน จะไปไหนอีกนะ ไม่อยากมาแหละ หมดกำลังใจ แต่ก็จำเป็นเพราะมาด้วยกัน แล้วถึงชั้นไหนล่ะมาเป่า ท่านแห่เอาเสียบ้าง จะถึงชั้นไหนมันไม่สำเร็จ ไม่สำเร็จเป่าหาอะไร ก็ที่เข้าใจว่ามันสำเร็จก็เป่า ทีนี้เมื่อเข้าใจว่า มันไม่สำเร็จก็ต้องเป่า นี่ความสำคัญอันนี้

เป็นจริงแล้วมันไม่มี ผางขึ้นมาเท่านั้น แม้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูล ถาม คำว่า สนฺทสิฏฺฐิโก ประกาศออกมาแล้วจากพระพุทธเจ้าทุกหัวใจที่ปฏิบัติ รู้อย่างเดียว กันแล้วถามกันหาอะไร เวลานี้พระผู้ที่ทรงมรรคทรงผล พุดตรง ๆ ก็มีฝ่ายปฏิบัติ รู้เห็นอยู่ อย่างเงียบ ๆ มีอยู่เยอะนะ ส่วนมากต่อมากมีแต่สายหลวงปู่มั่นทั้งนั้นแหละ เพราะสายนี้ เป็นสายที่ตรงแนว สอนไว้อย่างถูกต้องตามหลักธรรม คือภาคปฏิบัติจริง ๆ ทางปริยัติเรา จะเอามาเป็นที่แน่ใจ ตายใจจริง ๆ มันไม่ค่อยแน่นัก แต่ผู้ที่ท่านรู้ท่านเห็นแล้ว สอนเรานี้ ลงใส่ปั๊บเลย ไม่มีผิดเลยนะ สอนตรงไหนเปรี้ยงออกนี่ตรงเป่ง ๆ นี่ที่รู้ด้วยตัวเองจริง ๆ แล้ว สอนใครแม่นยำมีกำลังใจ สอนลงไปด้วยความมั่นใจ

มีอยู่เยอะนะในวงกรรฐานของเรา ไม่ว่านิกายใด คำว่านิกาย ๆ นี่ตั้งชื่อไปเฉย ๆ ธรรมยุต-มหานิกาย ตั้งชื่อตั้งนามเหมือนเปิดเหมือนไก่ แต่ขอให้ปฏิบัติดีตามสวากขาต ธรรมที่ตรัสไว้ชอบนี้แล้ว มีสิทธิ์ที่จะบรรลุธรรมเสมอกันหมด ไม่มีใครยิ่งหย่อนกว่าใคร เพราะฉะนั้นเราจึงไม่เคยรังเกียจว่าธรรมยุต-มหานิกาย ขอให้ปฏิบัติดีเท่านั้นเข้ากันได้สนิท ถ้าปฏิบัติไม่ดีแม้แต่อยู่ในวัดเรายังขับออกเลย เราไม่เล่นด้วย คือเอาธรรมเอาวินัยเป็น เกณฑ์ เป็นเครื่องตัดสินกัน ชื่อตั้งไว้อย่างนั้น เรว่าอย่างงี้เลย นี่คือความจริง เพราะฉะนั้น เราไปที่ไหนถ้าเป็นพระปฏิบัติดี เราไม่ได้นิยมนิกายนะเราสนิทเลย

ถ้าปฏิบัติไม่ถูกพวกเดียวกัน อย่างน้อยเตือนกัน มากกว่านั้นซ้ำเลย ถ้ารุนแรงพอจะซ้ำ ซ้ำเลย เราไม่ได้ขึ้นอยู่กับนิกาณะ นิกายนั้นนิกายนี้ เป็นนิกายพวกเดียวกันอยู่ร่วมกัน ผิดก็ไม่ยอมตักเตือน ควรที่จะอภัยโทษ คือซ้ำไล่ก็ไม่ยอม ไม่ได้สำหรับเรา พูดอย่างตรงไปตรงมา นี่ธรรมเป็นอย่างนั้น ใครพูดมาว่ายังไงจะค้านอะไร เราไม่เคยสะท้านหัวน้ ไหวนะ คือพิจารณาตามหลักธรรมนี้เลย ผู้ที่ปฏิบัติที่ทรงมรรคทรงผลยังมีอยู่นะ แต่ท่านรู้อย่างเงียบ ๆ ของท่าน ในวงปฏิบัติรู้กันได้ดีเพราะสนิทกัน สนทนาธรรมะ ใครเป็นชั้นเป็นภูมิใดจากการปฏิบัติ พอพูดจะเข้าใจกันทันทีแล้วเก็บเงียบ ๆ ท่านไม่ค่อยแสดงนะ นี่ยังมีอยู่เยอะภาคปฏิบัตินะ

ภาคเรียนมาเหมือนเขาเหมือนเรานั้นแหละ ดูเอา ถ้าเรียนเฉย ๆ ไม่มีการปฏิบัติ ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร เหมือนมีแต่แปลนบ้านทำไว้เต็มห้อง มันก็ไม่สำเร็จเป็นบ้านเป็นเรือน เพราะไม่ได้ตั้งแปลนมาทาง ปลุกบ้านปลุกเรือน นี่เราตั้งเอาปริยัติออกมาปฏิบัติ เหมือนกับเราตั้งแปลนธรรมพระพุทธเจ้าออกมาปฏิบัติตามนั้น แล้วสำเร็จเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา ธรรมะพระพุทธเจ้าคงเส้นคงวาหนาแน่น มีแต่กิเลสเท่า คอยลบอยู่ตลอด เพราะเราก็อทราบแล้วว่ามันเป็นข้าศึก จะให้มันยอมรับธรรมไม่มีไอ้เรื่องกิเลส มันต้องค้านเต็มที่ตลอดมา และจะตลอดไป

ถ้าใครโง่ ใครหลวมตัว มันก็ลากจูงไปจนได้นั้นแหละ ถ้าใครไม่หลวมตัวยึดธรรมพระพุทธเจ้าแล้วปิดมันทันที มันมีอำนาจมาจากไหนมาบัญญัติ เอาอำนาจบาตรหลวงมาบีบบังคับให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบตามหลักธรรมชาดมรรคชาดผลไม่เคยมี มันเองมันไม่เคยปฏิบัติ มันเอาอำนาจมาจากไหน ตีหน้าผากมันหงายหมาไปเลย เข้าใจหรือ เท่านั้นพอ

อ่านและฟังธรรมเทศนาหลวงตา วันต่อวัน ได้ที่

www.Luangta.or.th or www.Luangta.com